

วารสารภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

Academic Journal of Sustainable Habitat Development

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2566

Vol.4 No.1 Jan.-Jun. 2023

ISSN : 2822-0390 (Online)

วารสารภูมิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

Academic Journal of Sustainable Habitat Development

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2566)

Vol.4 No.1 (January-June 2023)

ISSN : 2822-0390 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารภูมิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน “Academic Journal of Sustainable Habitat Development (AJ-SHaDa)” มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สอดคล้องกับศาสตร์พระราชา หรือนโยบายการพัฒนาของภาครัฐครอบคลุมสาขาต่าง ๆ ได้แก่ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, การบริหารจัดการ, การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาท้องถิ่น, ภูมิสังคมและนิเวศวิทยา, รัฐศาสตร์, รัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่บทความบทความวิจัยและความวิชาการให้แก่คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป เปิดรับบทความภาษาไทยและอังกฤษ

กำหนดการเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) คือ ฉบับที่ 1 ระหว่างมกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษา

นายสิทธิชัย อึ้งภากรณ์

ดร.โกมล แพรกทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ผาเจริญ

นายกสมาคมภูมิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

อุปนายกสมาคมภูมิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บรรณาธิการ

นายคณิต อนุธรรมเจริญ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ (Editorial assistant)

นายคณาภรณ์ อนุธรรมเจริญ

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

1. ศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ตั้งจธธรรม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ทองดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรมย์ สีตาคำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สุขวงศ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรชัย อุทาพันธ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ เจริญตระกูลปิติ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา สุวรรณประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมันต์ สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรภพ วงศ์รอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ นพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิน หุตานุวัตร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฎิภาณ สุทธิกุลบุตร	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิกร มหาวัน	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
15. อาจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ตั้งตระกูล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ฝ่ายจัดการวารสาร

นางศิรินทิพย์ ผาเจริญ

สำนักงาน

สมาคมภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน เลขที่ 277 หมู่ที่ 7 ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่ 50200

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2566)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชาติ นภาศรี	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ผาเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
4. อาจารย์ ดร.เชษฐ์ ใจเพชร	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
5. อาจารย์ ดร.กรวิทย์ เกาะกลาง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทบรรณาธิการ

วารสารภูมิวิเทศพัฒนาอย่างยั่งยืน ฉบับนี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2565 เป็นฉบับที่ 7 ของการจัดพิมพ์ ขอขอบคุณเจ้าของบทความทุกท่าน ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้พิจารณาบทความและปรับปรุงบทความให้มีคุณภาพ บรรณาธิการและคณะทีมงานจะรักษามาตรฐานการเผยแพร่ และเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิถีชุมชนตามภูมิสังคมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคมให้กว้างขวางและเกิดยั่งยืนในอนาคตต่อไป

ฉบับนี้ มีบทความวิจัยและบทความวิชาการที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 5 บทความ ประกอบด้วย บทความวิจัย จำนวน 5 เรื่อง คือ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน โดยชิษณุพงศ์ ยศบุญยืนและคณะ 2) บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา โดยรังสิมันต์ ตุ่นด่าน และคณะ 3) การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ โดยสมศรี จันทร์ภักดิ์บุรณ์ และคณะ 4) บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยญาณิศา กุเวระไตรย์และคณะ และ 5) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดย Phar Arriyananda และคณะ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้กลั่นกรองและปรับปรุงบทความให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่สนับสนุนการจัดทำวารสารฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

(นายคณิต ฐนธรรมเจริญ)

บรรณาธิการวารสาร

ทัศนะคติและความคิดเห็นในบทความของวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	ข
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	ค
บทบรรณาธิการ	ค

บทความวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาปลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน : ชิชณพวงค์ ยศบุญยืน, อภิรมย์ สีดาคำ, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	1
บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา : รังสิมันต์ ตุ่นด่าน, ไพวรรณ ปุริมาตร, เบญญาภา อัจฉฤกษ์	15
การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ : สมศรี จันทร์ภัทรบุรณ์, นพดณ ปัญญาวีรทัต, ประเสริฐ ปอนถิ่น	28
บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา : ญาณิศา กุเวรไตรย์, ณัฐกานต์ หงษ์กุลเศรษฐ์, สุริยะ มาธรรม	41
ประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ : Phar Arriyananda, อภิรมย์ สีดาคำ, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	53

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาล
ตำบลทาปลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
People's Participation of Sustainable Solution for Drought Problems
in Thapladuk Sub-district Municipality, Maetha District,
Lamphun Province

ชิษณุพงศ์ ยศบุญยืน¹, อภิรมย์ สีดาคำ² และ เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ³
Chitsanupong Yotboonyuen¹, Apirom Sidakham² and Kiettisak Suklueang³

Received: 13 March 2023; Revised: 14 June 2023; Accepted: 15 June 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืน 2) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมของประชาชน 3) ศึกษาความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมและสภาพปัญหาอุปสรรค วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป จำนวน 392 คน การเปรียบเทียบความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนการเปรียบเทียบความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์ ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product - moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและการรับผลประโยชน์ และการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 2) การประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประชุมกันเองนิตย, ให้เกียรติคุ้มครองสตรีและ

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, e-mail: chitsanupong4036@gmail.com

เด็ก, ไม่บัญญัติหรือเลิกล้มข้อบัญญัติตามอำเภอใจ, การอารักขาความคุ้มครองป้องกันโดยชอบธรรม, เคารพหลักการบูชาปฐมนิยสถาน, พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม, เคารพให้เกียรติและรับฟังความเห็นของผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่า ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการแก้ปัญหาภัยแล้ง ส่วนอายุ อาชีพ และสถานภาพมีสัมพันธ์น้อยมากกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การจัดการ; ภัยแล้ง

Abstract

This research article aims to 1) study the level of people's participation in solving sustainable drought problems. 2) Study the application of the 7 Aparihariya Dhamma principles with public participation. 3) Study the relationship, participation and obstacles. mixed research method Collect data using a questionnaire. (Questionnaire) and then analyzed the data by using a social science research software package for frequency, percentage, mean and standard deviation. In describing general information, a total of 392 people Public Participation Relationship Comparison Public Participation Relationship Comparison The Pearson correlation coefficient was used as a measure of correlation. Pearson product - moment correlation coefficient statistics were used to test the hypothesis. and data from in-depth interviews. Found 1) People's participation was at a moderate level, when considering each aspect, it was found that participation in decision-making was at a high level. Participation in operations and receiving benefits and evaluation were moderate. 2) Applying the Principles of Aparihani Dharma7 with public participation at a high level when considering each aspect It was found that the meeting was held regularly, honored and protected women and children, did not enact or abolish the provisions arbitrarily, legitimate protection and protection, worshiped sacred places, convened and adjourned meetings, respected and listened to opinions. of adults is at a high level 3) Public Participation Relations It was found that people's gender and education level had no relationship with their

opinions on the level of people's participation towards drought resolution. Age, occupation and status had very little relationship with their opinions on the level of people's participation in drought resolution. public participation.

Keywords: Drought; Management; Participation

บทนำ

ปัจจุบันปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่ผ่านมาทำให้เกิดภัยธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว ดินถล่ม โคลนถล่ม อุทกภัย อากาศร้อนขึ้น หิมะละลายเร็วขึ้น ไฟป่า พายุ รวมไปถึงภัยแล้ง ซึ่งสาเหตุที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโลกตามกาลเวลา การกระทำของมนุษย์ในด้านโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เป็นเหตุทำให้เกิดการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะเกิดภัยแล้ง ถือเป็นภัยพิบัติที่เกิดบ่อย และมีระดับความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้เกิดการสูญเสียทั้งทรัพย์สินและชีวิต ปัญหาภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่นำความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคม (สำราญ ไชยริปู, 2559-2560) ภัยแล้งหรือสภาวะฝนแล้งเป็นภัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากทรัพยากรน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ซึ่งการเกิดภัยแล้งหรือสภาวะฝนแล้งแต่ละครั้งก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวม สภาพเศรษฐกิจของบางประเทศจึงมักขึ้นอยู่กับผลกระทบจากปัญหานี้จึงส่งผลเสียหายต่อกิจกรรมทางการเกษตรในประเทศ เช่น ทำให้พื้นที่ดินขาดความชุ่มชื้น พืชขาดน้ำ พืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำรวมถึงมีปริมาณลดลง ส่วนใหญ่ภัยแล้งที่มีผลต่อการเกษตรมักเกิดในฤดูฝนซึ่งภัยแล้งที่เกิดขึ้นคือ มีฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานานในช่วงฤดูเพาะปลูก (อัจฉรี สิงโต, 2565)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญเป็นประเด็นหลักในการพัฒนาประเทศ ซึ่งในสังคมไทยก็ยึดถือเป็นประเด็นหลักในการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและการศึกษาให้เป็นสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืนมีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการการพัฒนา ตั้งแต่การระบุปัญหา การวิเคราะห์ถึงสาเหตุแห่งปัญหา การดำเนินการแก้ไขปัญหา การติดตามผล และการได้ร่วมรับผลประโยชน์ (กอบแก้ว ปัญญาไทย, 2554) ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการรับรู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ปัญหาในสังคมของตนย่อมเป็น เรื่องที่

ประชาชนต้องเรียนรู้ และได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในการดำเนินชีวิตและเป็นที่ยอมรับด้วยกันทุก ๆ ฝ่ายในสังคม ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ราชกิจจานุเบกษา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ได้ระบุสิทธิของประชาชนที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากร และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรโดยมีวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นเป็นตัวขับเคลื่อน อีกทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมในภาคต่าง ๆ ให้สามารถร่วมกับพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง

เทศบาลตำบลทาลาดุก มีเขตการปกครองและรับผิดชอบ ทั้งหมด 15 หมู่บ้าน มีพื้นที่โดยประมาณ 138.00 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 89,840 ไร่ แบ่งออกเป็นพื้นที่อยู่อาศัยประมาณ 4,920 ไร่ พื้นที่ดินทำกินประมาณ 15,938 ไร่ และพื้นที่เขตป่าสงวน อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาน ประมาณ 68,982 ไร่ สภาพภูมิประเทศและพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นภูเขา ป่าไม้ มีพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำซึ่งขนานกับลำน้ำแม่ทาและที่ราบตามหุบเขา สภาพพื้นดินที่ทำกินทั่วไปมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกทำการเกษตรกรรมและการกสิกรรม โดยเทศบาลตำบลทาลาดุกเป็นตำบลที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับภัยแล้ง ในช่วงฤดูร้อน ในพื้นที่ตำบลทาลาดุกได้รับผลกระทบมากที่สุด ในด้านการขาดแคลนน้ำใช้ ทั้งในการใช้อุปโภค บริโภค ด้านการเกษตร และการเลี้ยงปศุสัตว์เนื่องจากว่าน้ำเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้มีการใช้น้ำในแต่ละวันจำนวนมาก ทั้งนี้ยังส่งผลต่อคุณภาพน้ำ ทำให้น้ำมีตะกอน ขุ่น ไม่เหมาะกับการบริโภค อุปโภค อาจจะก่อให้เกิดสุขภาพอนามัยลดลง ส่งผลให้คุณภาพชีวิตแย่ตามมา รวมถึงสร้างความเสียหายให้แก่เศรษฐกิจในชุมชน ทั้งด้านเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว เป็นต้น (เทศบาลตำบลทาลาดุก, 2564)

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของตำบลทาลาดุกเป็นตำบลที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งในทุกปีและพบได้บ่อยขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้มีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาภัยแล้ง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ตำบลทาลาดุกอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทาลาดุกที่มีต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมและสภาพปัญหาอุปสรรคของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทาลาดุกที่มีต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ รายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน 15 หมู่บ้าน โดยมีจำนวน 6,931 คน มีกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน 15 หมู่บ้าน จำนวน 379 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนโดยเทียบสัดส่วน(Proportional Multi-Stage Random Sampling) ตามขั้นตอน 1) การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) (ศิริพงศ์ พลฤทธิพันธ์, 2553) 2) หาขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชาชนตามสัดส่วนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านด้วยการเปรียบเทียบสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อมีลักษณะกระจายให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ซูศรี วงศ์รัตนะ, 2541)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) โดยการกำหนดคุณสมบัติ ประกอบด้วย องค์การภาครัฐ , องค์การเอกชน, ภาคประชาสังคม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้ 1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ 2) กำหนดวัน เวลาและสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้ 3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ 4) นำข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ โดยวิธีการที่เหมาะสม และนำเสนอต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผล ในลักษณะการบรรยายความด้วยการใช้วิธีการสรุปความหรือสังเคราะห์ข้อความที่เป็นข้อมูลเพื่อตอบประเด็นปัญหาการวิจัย สรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

จากการการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอมะท้าว จังหวัดลำพูน สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอมะท้าว จังหวัดลำพูน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้ (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก

ดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเข้ามามีส่วนร่วมของแต่ละภาคส่วนมีการทำหนังสือถึงผู้นำหมู่บ้านเพื่อให้ใช้เสียงตามสายภายในหมู่บ้านในการประชาสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์เช่น เฟสบุ๊ก และไลน์กลุ่มของหมู่บ้าน รวมถึงการประชุมวางแผนงานในหมู่บ้าน การประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมของหมู่บ้านและการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมภายในตำบลและภายนอกตำบลได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ไปยังส่วนราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ส่วนราชการอำเภอ อบจ. และจังหวัดลำพูน ซึ่งการดำเนินการได้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์ถึงข้อดี ข้อเสียในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งอย่างยั่งยืน

2. การประยุกต์ใช้หลักอปฺริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทาลาดุกที่มีต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่า ระดับการประยุกต์หลักอปฺริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก ประกอบด้วย 1) การประชุมกันเนืองนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม 3) ไม่บัญญัติหรือเลิกลัษข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) เคารพให้เกียรติและรับฟังความเห็นของผู้ใหญ่ 5) ให้เกียรติ คຸ້มครองสตรีและเด็ก 6) เคารพสักการบูชาปูชนียสถาน 7) การอารักขาความคຸ້มครองป้องกันโดยชอบธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้ (1) การประชุมกันเนืองนิตย์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3) ไม่บัญญัติหรือเลิกลัษข้อบัญญัติตามอำเภอใจกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4) เคารพให้เกียรติและรับฟังความเห็นของผู้ใหญ่กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (5) ให้เกียรติ คຸ້มครองสตรีและเด็กกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (6) เคารพสักการบูชาปูชนียสถานกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (7) การอารักขาความคຸ້มครองป้องกันโดยชอบธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก โดยมีการเชิญกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาร่วมแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ ข้อมูลความต้องการและการสะท้อนปัญหาในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ตำบลทาบลาดูกแบบยั่งยืน โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงในพื้นที่เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อน สร้างการตระหนักถึงปัญหาภัยแล้งที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลทาบลาดูกและความสำคัญในการดูแลรักษาทรัพยากร

3. ความความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมและสภาพปัญหาอุปสรรคของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทาบลาดูกที่มีต่อการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาบลาดูก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่า มีความต้องการกิจกรรมหรือโครงการในการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาบลาดูกของประชาชนและในชุมชนมีความต้องการในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรและการอุปโภค บริโภคและระบบประปาเพื่อการอุปโภค บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร อ่างเก็บน้ำ และการแก้ไขปัญหาด้านแหล่งน้ำคือกำจัดผักตบชวาและวัชพืชเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาน้ำท่วม และการป้องกันน้ำป่าในช่วงฤดูฝนถ้าเกิดพายุฝนตกหนักจะทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลากชะล้างหน้าดินและตะกอนและทรายไหลลงสู่ที่ดินทำกินของชาวบ้าน โดยการบูรณาการทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาคือภัยแล้ง และข้อเสนอแนะแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งหรือกระบวนการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งในเทศบาลตำบลทาบลาดูก มีการนำเสนอให้ประชาชนทราบถึงผลดี ผลเสียของปัญหาคือภัยแล้งเพื่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้ง และการปลูกจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนซึ่งการดำเนินงานควรขอรับสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งภายในตำบลและการหารือร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน แกนนำในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านโดยการนำเสนอปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งให้เป็นผลสำเร็จในระยะยาว ซึ่งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาบลาดูก คือขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการเนื่องจากงบประมาณในการดำเนินการยังไม่เพียงพอ และขาดความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือภัยแล้ง และขาดการบูรณาการกับหน่วยงานด้านทรัพยากรในพื้นที่ เช่น อุทยานแห่งชาติขุนตาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาคือภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาบลาดูก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในเทศบาลตำบลทาลาดุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังมีแนวคิดที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม โดยการเข้าร่วมในการพัฒนาพื้นที่เช่น การวางแผน การทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยโรจน์ ธนสันติ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษากรณีจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า กรรมการสภาตำบลส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น สถานภาพในตำบล จำนวนพื้นที่ถือครอง จำนวนครั้งของการได้รับข่าวสาร การเป็นกรรมการในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ การได้รับการอบรมเรื่องทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกันจะก่อให้เกิดความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน เป็นรายด้านดังนี้ (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาล เสนอปัญหาความต้องการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการและแผนงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม และการเสนอความต้องการในการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลในการปฏิบัติการยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้ร่วมหรือการปรับปรุงระบบการแก้ไขปัญหามลพิษ ซึ่งจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการในส่วนของการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองและชุมชน เนื่องจากทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษโดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระไพฑูรย์ อารัมภรัตน์ (2556) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมทางพุทธศาสนา กรณีศึกษาเขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก (4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากได้มีส่วนร่วมการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลมีการ

ประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมซึ่งจะต้องมีการร่วมประชุมในการแก้ไข ปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาภัยแล้งให้เข้ากับสถานการณ์ต่อไป

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพและอาชีพที่แตกต่างกัน มีสัมพันธ์กันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก จำแนกได้ดังนี้ **สมมติฐานที่ 1** เพศไม่มีสัมพันธ์กันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเพชรสมพร ญาณสมปนโน (สินชัย) (2555) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอหาดูพนม จังหวัดนครพนม พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการเสริมสร้าง ชุมชนเข้มแข็งไม่แตกต่างกัน **สมมติฐานที่ 2** อายุมีสัมพันธ์เชิงลบในระดับน้อยมากกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระไพฑูรย์ อารัมภรัตน์ (2556) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมทางพุทธศาสนา กรณีศึกษาเขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมทางพุทธศาสนา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพและรายได้ **สมมติฐานที่ 3** ระดับการศึกษาไม่มีสัมพันธ์กันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยโรจน์ ธนสันติ (2554) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษากรณีจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการการมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ **สมมติฐานที่ 4** สถานภาพมีสัมพันธ์น้อยมากกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

แสดงให้เห็นว่าอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระไพฑูรย์ อารัมภรัตน์ (2556) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่องิจกรรมทางพุทธศาสนา กรณีศึกษาเขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่องิจกรรมทางพุทธศาสนา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และรายได้ **สมมติฐานที่ 5** อาชีพมีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมากกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าอาชีพมีผลต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติชัย สิ้นคง (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า อาชีพที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผลทั้งหมดผลว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ต้องมีการดำเนินการดังนี้ 1. ควรมีการฝึกอบรมประชาชน ให้ความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งอย่างยั่งยืน 2. ควรมีการแจ้งผลประโยชน์ ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจในกระบวนการทำงานของเทศบาล 3. ควรมีผู้รับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภัยแล้งในตำบล 4. ควรมีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ให้บ่อยครั้ง และสอบถามถึงปัญหาภัยแล้งที่แท้จริง ปฏิบัติจริงเพื่อการแก้ไขตรงประเด็น โดยต้องมีการดำเนินการในส่วนของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การประสานงานระหว่างเทศบาลกับชุมชนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน ที่เกี่ยวข้องด้านปัญหาภัยแล้งยังไม่มีบทบาทเท่าที่ควร ประชาชนบางส่วนในชุมชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือ และยังขาดความพร้อมเพรียงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนทำให้กิจกรรมหรืองานในด้านการแก้ไขปัญหาภัยแล้งไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในชุมชน และส่วนใหญ่ การดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐและองค์กรเอกชน คือ คณะกรรมการชุมชน และการเผยแพร่ข่าวสารไปยังประชาชนยังไม่ทั่วถึงและสม่ำเสมอ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประโยชน์ที่ได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวัง
4. ด้านการติดตามและประเมินผล ประชาชนไม่มีบทบาทในการประเมิน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ในการประเมินผล

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายุงลายแบบยั่งยืนในเทศบาลตำบลทาลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายุงลายแบบยั่งยืน และสนับสนุน

ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืน ที่เทศบาลได้จัดทำขึ้นรวมทั้งโครงการที่ชุมชนขอรับการสนับสนุนงบประมาณเทศบาล

1.2 ส่งเสริมพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการรับรู้ข่าวสารของทางราชการอยู่เสมอ และควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่อการส่งเสริมและพัฒนากิจการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งแบบยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกไว้ที่เทศบาลและเจ้าหน้าที่ เป็นคนของประชาชน เป็นกลไกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งร่วมกับประชาชน

2.2 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะมากขึ้น และควรมีการนำความคิดเห็นของประชาชนมาประยุกต์ใช้มากขึ้น

2.3 ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของเทศบาลควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงแผนหรือขั้นตอนการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง โดยประชาชนสามารถนำเสนอโครงการให้กับเทศบาลเพื่อพิจารณากำหนดตามแผนการแก้ไขปัญหาภัยแล้งของเทศบาล

เอกสารอ้างอิง

- กาบแก้ว ปัญญาไทย. (2554). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง*. (การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- กิตติชัย สีนคง. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารตำบลท่าโพธิ์ อำเภอมะนัง จังหวัดพิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- ชัยโรจน์ ธนสันติ. (2545). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิต.
- เทศบาลตำบลทาบลาตูก. (2564). *แผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี (พ.ศ.2561-2565) แก้ไขเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง (ครั้งที่ 2)*. (อัดสำเนา).

- พระเพชรสมพร ญาณสมปนฺโน (สินชัย). (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระไพฑูรย์ อารัมภรัตน์. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมทางพุทธศาสนา กรณีศึกษาเขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(1), 457-478.
- ศิริพงศ์ พงธิพันธุ์. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อาชนพริ้นติ้ง.
- สำราญ ไชยริปู. (2560). แนวทางการเตรียมความพร้อมของศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59. (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร), 46.
- อัฉริ สิงโต. (2565). ภัยแล้งทางการเกษตรของไทย. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566. จาก http://webapp.udd.go.th/lpd/node_modules/Article_Lpd/Article_Lpd1_1.pdf

บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ
จังหวัดนครราชสีมา
The Roles of the Local Politicians for the Community Development
in the Kham Thale so Subdistrict Municipality,
Nakhon Ratchasima Province

รังสิมันต์ ตันด่าน¹, ไพวรรณ ปุริมาตร์² และ เบญญาภา อัจฉฤกษ์³
Rangsiman Tundan¹, Paiwan Purimart² and Benyapa Atcharoek³

Received: 24 January 2023; Revised: 5 May 2023; Accepted: 4 June 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 354 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.10 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ย 3.19 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสมรรถนะ ค่าเฉลี่ย 3.12 ด้านสถานการณ์ ค่าเฉลี่ย 3.11 ด้านสถานภาพ ค่าเฉลี่ย 3.09 ด้านความสำเร็จ ค่าเฉลี่ย 3.05 และด้านความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.04 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมือง

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา; Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya Nakhon Ratchasima Campus
Corresponding author, e-mail: rangsimantundan@gmail.com

ท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

คำสำคัญ: นักการเมืองท้องถิ่น; การพัฒนาชุมชน; เทศบาล

Abstract

This research article aims to 1) study the role of local politicians in community development of Kham Thale So Subdistrict Municipality. Nakhon Ratchasima Province. 2) to compare the level of public opinion on the role of local politicians in community development of Kham Thale So Subdistrict Municipality. Nakhon Ratchasima Province Classified by individual factors is a quantitative research The sample group was people living in Kham Thale So sub-district municipality. Nakhon Ratchasima Province, totaling 354 people. Data were collected by using a questionnaire. analyze data The statistics were used for frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. Kham Thale So Subdistrict Nakhon Ratchasima Province Overall, the average was 3.10 when classified by side, in descending order of averages as follows: Participation, an average of 3.19, at a moderate level Performance, an average of 3.12, Situational, an average of 3.11 Status, average 3.09, achievement average 3.05, and responsibility average 3.04, respectively at a moderate level. Nakhon Ratchasima Province People with different sex, age, status, education, occupation and monthly income. There are opinions on the role of local politicians in community development of Kham Thale So Subdistrict Municipality. Nakhon Ratchasima Province no difference Therefore, the research hypothesis was rejected.

Keywords: Local Politicians; Community Development; Municipality

บทนำ

ประเทศไทยในอดีตมีการปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยในสมัยสุโขทัยนั้นเป็นการปกครองรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบพ่อปกครองลูก พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นผู้ปกครอง มีคำนำหน้าพระนามว่า พ่อขุน เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราช กษัตริย์องค์ที่ 3 ขึ้น

ครองราชย์ พระองค์ได้อัญเชิญพระพุทธศาสนาหลักธัมมจักกาวรรคจากเมืองนครศรีธรรมราชเข้ามาเผยแผ่ และประดิษฐานในเมืองสุโขทัย พร้อมกับได้นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการ บริหารและปกครองบ้านเมืองด้วย พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัยตอนปลายมักจะมีพระนาม ต่อท้ายว่า ธรรมราชา อันหมายถึง พระมหากษัตริย์ผู้มีธรรม พระมหากษัตริย์ผู้ปฏิบัติธรรม จากการบริหารและการปกครองดังกล่าว ทำให้บ้านเมืองเป็นปึกแผ่นเจริญก้าวหน้าและประชาชนอยู่ดีมีสุข ในสมัยอยุธยาประเทศไทยได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ ควบคู่กับพระพุทธศาสนาได้เปลี่ยนแนวความคิดการปกครองประเทศไปเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบสมมติเทพ พระมหากษัตริย์จึงทรงมีฐานะเป็นผู้ปกครอง และเป็นเทพหรือเทวดาด้วย ดังนั้นพระมหากษัตริย์นอกจากจะเป็นที่ยอมรับนับ ถือของประชาชนในฐานะองค์ผู้ปกครองแล้วยังจะต้องเป็นที่เคารพนับถือบูชากราบไหว้ของประชาชน ประหนึ่งเทพเจ้าด้วย การปกครองในลักษณะนี้ได้สืบเนื่องต่อมาและสิ้นสุดลงในตอนปลายรัชสมัยของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 7 (กนก วงษ์ตระหง่าน, 2558)

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2575 ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองของไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครองประเทศและมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง มาเป็นรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และเลือกผู้ปกครองซึ่งทำหน้าที่แทนตน โดยเริ่มประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2575 เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2575

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทยนั้น อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยด้านนิติบัญญัติ โดยผ่านรัฐสภา คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทรงใช้อำนาจบริหารโดยผ่านคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการโดยผ่านศาลตุลาการส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่นและระบบการทำงานของส่วนราชการ ระบบราชการไทยได้มีการจัดแบ่งองค์กรตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 มาตรา 4 ได้กำหนดโครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง (Central Administration) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค (Provincial Administration) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (Local Administration) (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2559)

ปัจจุบันมีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น 5 รูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจของรัฐ ที่มุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน เป็นการ

มีส่วนร่วมของประชาชน เป็นองค์กรที่อิสระ มีอำนาจ มีความรับผิดชอบ เป็นหลักที่จะเป็นการเกื้อหนุนส่งเสริมการ พัฒนาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่สำคัญที่สุดทางหนึ่ง ปัจจุบันโครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่น เป็นแบบประชาธิปไตยในรูปแบบตัวแทน (representative government) โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เลือกความต้องการของตนเอง เข้าไปทำหน้าที่ในสถาบันการเมืองต่าง ๆ ซึ่งการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง โดยมุ่งที่จะอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การบริหารงานต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สมเจต คำหงษ์, 2550)

เทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา เดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลขามทะเลสอ กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 22 มีนาคม พุทธศักราช 2506 เรื่องจัดตั้งสุขาภิบาลขามทะเลสอ กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดตั้งสุขาภิบาลขามทะเลสอขึ้น เพื่อประโยชน์ในการบำรุงท้องถิ่นให้เจริญยิ่งขึ้น มีพื้นที่ 5.18 ตารางกิโลเมตร ต่อมาปี พุทธศักราช 2542 ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลขามทะเลสอ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พุทธศักราช 2542 ได้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 9 ก ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2542 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม พุทธศักราช 2542 เป็นต้นไป (เทศบาลตำบลขามทะเลสอ, ออนไลน์) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พุทธศักราช 2546 มาตรา 50 ไว้ว่าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (พระราชบัญญัติเทศบาล, 2546) โดยมีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งเป็นผู้บริหารสำนักงานเทศบาล เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้เมื่อเข้ารับหน้าที่ โดยมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาชุมชน และบริหารจัดการภายในเขตเทศบาลไม่ให้เกิดปัญหาและความเดือดร้อน

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะทำให้เห็นถึงบทบาท และอำนาจหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงมีต่อชุมชนและประชาชน ที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นนั้นจะต้องมี

ภาวะความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารจัดการชุมชน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาบทบาทหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูลในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาชุมชน และประชาชนผู้อยู่อาศัยให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จากจำนวนประชากร 4,247 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีจำนวน 354 คน ได้มาโดยการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (1973) โดยการสุ่มแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีวิธีการสร้าง ดังนี้ 1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้ 2) กำหนดกรอบเนื้อหา ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา 4) สร้างเครื่องมือในการวิจัย 5) นำเสนอร่างเครื่องมือที่สร้างขึ้นในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญในการสร้างเครื่องมือ

3. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของ การวิจัยเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

(Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทนักการเมืองในการพัฒนาชุมชน ได้แก่ 1. ด้านสมรรถนะ 2. ด้านความสำเร็จ 3. ด้านความรับผิดชอบ 4. ด้านการมีส่วนร่วม 5. ด้านสถานภาพ 6. ด้านสถานการณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

4. การหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ 2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหา สารและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์หรือหาค่า IOC (Index of Item -Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 3) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป ทดลองใช้ (Try out) กับ เทศบาลตำบลพุดซา จังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ax coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.86 4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยถึงผู้บริหารเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา 2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 354 คน ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา และพรรณนาสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.)

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ (ชุตีระ ระบอบ และคณะ, 2552) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด

3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มาก

2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) สำหรับข้อคำถามปลายเปิดผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้กำหนดตามกรอบของการวิจัยจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัด

กลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามกรอบที่ได้กำหนดเอาไว้แล้วทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาล ตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D.= 0.48) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.19$, S.D.= 0.49) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสมรรถนะ ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 0.71) ด้านสถานการณ์ ($\bar{X} = 3.11$, S.D.= 0.79) ด้านสถานภาพ ($\bar{X} = 3.09$, S.D.= 0.73) ด้านความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.05$, S.D.= 0.60) และด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.04$, S.D.= 0.73) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักรการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาล ตำบลขามทะเลสอ จังหวัด นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสมรรถนะ ด้านสถานการณ์ ด้าน สถานภาพ ด้านความสำเร็จ และด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ นักรการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งบทบาทของ นักรการเมืองท้องถิ่น ถือเป็นชนชั้นนำในชุมชนที่มีบทบาทอย่างมาก บทบาทความสำคัญเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นอิทธิพลในทางปฏิบัติ และจะก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือมุ่งประสงค์ให้ สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ได้อย่างไร เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับกระแสการ กระจายอำนาจของรัฐ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในท้องถิ่นมากน้อยเพียงไรและสามารถ เข้ามาแก้ไข ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ตามเจตนารมณ์ในการวางแผนของกระบวนการ กำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลหรือไม่ ซึ่งผู้ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกิดจาก นักรการเมืองท้องถิ่นทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยเฉพาะ การแสดงบทบาทในการะบวน การกำหนดนโยบายการพัฒนาของเทศบาลตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ ยอดใจ ได้ ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขต อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า 1. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแสดงบทบาท อำนาจหน้าที่และการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการประชุม ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบในที่ประชุมหรือมีการแสดงบทบาทอำนาจหน้าที่ และการมีส่วนร่วม และด้านอื่น ๆ ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอำไพ จันทร เงิน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของพนักงานเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร เทศบาลเมืองเชียงราย” ผลการศึกษาพบว่า พนักงานเทศบาลมีความคาดหวังต่อการบริหาร งานของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกการบริหารรายด้านปรากฏว่า มีความคาดหวังใน ระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านระเบียบข้อบังคับ มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียง ตามลำดับคือ ด้านการประสานงานกับหน่วยงาน ด้านการแก้ไขปัญหาของเทศบาลในการ

ประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่และประชาชน ด้านการเงินและการคลัง และด้านการบริหารงาน

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่องต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ได้มีผลต่อระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ โตติลกเวชช์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่น” ผลการศึกษาพบว่า ผลของการวิจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาเทศบาล คณะเทศมนตรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการวิจัยปรากฏว่า ตัวแปรด้านเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ไม่มีผลทำให้ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาเทศบาล คณะเทศมนตรีต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของสมาชิกสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรีไม่ต่างกันไปตามสถานภาพทางเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ 4. ผลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ไม่มีผลทำให้ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรีต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ไม่ต่างกันตามสถานภาพทางเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ ยอดใจ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ในฝ่ายสภาของสมาชิก อบต. เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทอำนาจหน้าที่และการมีส่วนร่วม ในขณะที่ปัจจัย อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และประสบการณ์ไม่มีผลต่อการแสดงบทบาท อำนาจ หน้าที่และการมีส่วนร่วม

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ ดังภาพ 1

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่ บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการติดตามข่าวสารทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการเข้าปราศรัยหาเสียงทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการช่วยพรรคการเมืองรณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการเลือกตั้ง ด้วยการประยุกต์หลักธรรม คือ หลักสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย ทาน (การให้) ปิยวาจา (การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี) อัตถจริยา (ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์) สมานัตตตา (การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการติดตามข่าวสารการเมือง

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนในการพัฒนาและปรับปรุงให้ประชาชนเกิดความร่วมมือทางการเมือง มากขึ้น และมีการมอบหมายให้บุคลากรประเมินผลและติดตามงานเป็นระยะ

1.3 ภาครัฐ ผู้นำชุมชน ควรมุ่งส่งเสริมไปยังกลุ่มเยาวชน นักศึกษา เนื่องจากมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด โดยต้องเปิดพื้นที่ทางการเมืองของชุมชน ให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น

1.4 ภาครัฐควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองให้แก่ประชาชน เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเคารพสิทธิผู้อื่น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรสร้างความตระหนักให้ประชาชนไปใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น และควรมีการตรวจสอบ รายชื่อก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง

2.2 ควรสร้างความร่วมมือกับประชาชนในการเสริมสร้างสตรีในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น คอยเป็นหูเป็นตา คอยตรวจสอบ หากพบการทุจริตในการเลือกตั้ง ให้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทันที

2.3 ควรนำหลักธรรมเข้ามามีบทบาท ในการปฏิบัติ และให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันในการเป็นผู้นำของสตรีในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

กนก วงษ์ตระหง่าน. (2558). *การเมืองในระบอบประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กรภัทร์ นามบุญเรือง. (2559). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ธีระวุฒิ ปัญญา. (2556). *STRONG WOMEN STRONG HEART ผู้หญิงที่เกิดมาเพื่อเป็นยอดคน ยอดหญิงหัวใจเพชร*. กรุงเทพฯ: แอปเปิ้ล.
- ปณิษฐ์ ปทุมวัฒน์. (2564). *อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกประติบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ*. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2564. จาก <http://web.senate.go.th/lawdatacenter/includes/FCKeditor/upload/Image/b/win24.pdf>
- ประมวล นาคัน. (2557). *บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พระครูศรีปริยัตยารักษ์. (2563). *การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบล*. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่. 1(2), 94-95.
- รัชดา ไชยคุปต์. (2564). *รู้จักและเข้าใจความเสมอภาคทางเพศ*. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2564. จาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/23302/>
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2564). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87*. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2564. จาก <http://wiki.ocsc.go.th/>
- วินิจ ฝาเจริญ, สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล, สถาพร แสงสุโพธิ์, นนท์ น้ำประทานสุข. (2565). *บทบาท ผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโป่งกุ่ม ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่*. วารสารสันติสุขปริทรรศน์. 3(2), 1-12

การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่มริม
อำเภอแม่มริม จังหวัดเชียงใหม่

Operational Potential Development of Women's Groups at Mae Rim in
Subdistrict Municipality, Mae Rim District Chiang Mai Province

สมศรี จันทร์ภทรบูรณ์¹, นพดณ ปัญญาวิรัตน์² และ ประเสริฐ ปอนถิ่น³
Somsri Chanphattalaboon¹, Noppadon Panyaweerat² and Prasert Pontin³

Received: 8 March 2023; Revised: 14 June 2023; Accepted: 15 June 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอแม่มริม จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี เป็นงานวิจัยแบบผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่มริม จำนวน 303 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน F-test การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอแม่มริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก 3) ปัญหา อุปสรรค พบว่า

^{1, 2, 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, e-mail: 6404204036@mcu.ac.th

ขาดความรู้ความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน ขาดการติดตามความรู้ใหม่ ๆ ในการดำเนินการของตน หรืองานที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะแนวทาง พบว่าควรส่งเสริมการติดต่อสื่อสารกับผู้ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจในการทำงาน และควรส่งเสริมการไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด เช่น การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน การทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ; กลุ่มสตรี; หลักอิทธิบาท 4

Abstract

This research article aims to 1) to study the level of development of women's operational potential in Mae Rim Subdistrict Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province 2) to study the relationship between Buddhist principles and the development of women's operational potential 3) to study the problems, obstacles, and suggestions for the development of women's operational potential, It's a mixed research between quantitative research and qualitative research. In quantitative research The sample consisted of 382 Some of a member of the women's group in Mae Rim Subdistrict Municipality, Data were collected using a questionnaire. analyze data by using statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Correlation, F-test, qualitative research by in-depth interviews with a group of 10 key informants or people. Data were analyzed by content analysis techniques.

The study found that; 1) The level of development of the potential of women's operations in Mae Rim Subdistrict Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province, including the Principle of Itthibat 4, was overall at the highest level. and the development of women's operational potential in all 3 areas, overall, at the highest level 2) The Itthibat 4 principle is related to the development of women's operational capacity. Statistically significant positive at the 0.01 level, with a very high level of correlation 3) Problems Obstacles It was found that there was a lack of knowledge and understanding in policies, objectives, operational guidelines. lack of pursuit of new knowledge in their actions or related work and guiding

suggestion Found that it should promote effective communication with colleagues. And encourage colleagues to have confidence in their work and should not use their authority in the wrong way, such as seeking personal benefits. making others suffer

Keywords: Potential Development; Women's Group; Itthibat 4

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-11 เน้นที่การพัฒนาคุณภาพของคนและอีก หนึ่งแนวทางสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารประเทศร่วมด้วย เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก และจะต้องเสริมสร้างพื้นฐาน จิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2551) ดังนั้นการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขด้วยวิถีปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงจำเป็นต้องอาศัย “ชุมชนที่เข้มแข็ง” เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนโดยที่ยุทธศาสตร์และ แนวทางในการพัฒนาจะต้องช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนที่มีอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมากเกิดความเข้มแข็งสามารถจัดกิจกรรมที่เป็นองค์กรร่วมได้อย่างต่อเนื่องมีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ร่วมกันของคนในชุมชนบนฐานทรัพยากรและศักยภาพของชุมชนมีการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองอย่างพอเพียงพึ่งพาตนเองได้มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกชุมชนบนพื้นฐานการเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมเกิดความสงบสุขร่มเย็นอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสันติและเกื้อกูลสามารถแก้ปัญหาความยากจนอย่างมีบูรณาการมีภูมิคุ้มกันสามารถต้านรับและใช้ ประโยชน์จากกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทันและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (หาญศึก ทรงสวัสดิ์, 2550)

สตรีที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีต้องเป็นคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความรับผิดชอบ มีความเสียสละและมีจิตอาสาสามารถปฏิบัติงานที่ไม่มีค่าตอบแทนได้อย่างไรก็ตามแม้ว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีจะมีการดำเนินงานมาอย่างยาวนานก็ยังประสบปัญหาอยู่เนื่องจากใน

ปัจจุบันสตรีบางส่วนมีโอกาสดำเนินการศึกษามีความรู้และสามารถทำงานอื่น ๆ ได้แต่การดูแลสมาชิกในครอบครัวก็ยังคงเป็นหน้าที่ของสตรีอยู่ทำให้ต้องรับภาระทั้งงานในบ้านและนอกบ้านไม่มีเวลาเข้ามาเข้าร่วมกิจกรรมของส่วนรวมการรวมกลุ่มจึงขาดประสิทธิภาพ (เกษวดี เนื่องศรี, 2560) สรุปไว้ว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องของความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. 2538 ขาดทักษะความรู้ในการบริหารจัดการองค์การคณะกรรมการบางคนไม่ตระหนักในการทำงานเพื่อส่วนรวมไม่เข้าใจกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้าน ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ การวางแผน การออม และการใช้จ่ายงบประมาณขาดความรู้ในด้านการสุขอนามัย การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมความสะอาดและความเป็นระเบียบของชุมชนขาดความรู้ในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมนักวิชาการพัฒนาชุมชนสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยมีบทบาทในการขับเคลื่อนพลังประชาชนไปสู่เป้าหมายเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนพึ่งตนเองได้ ครอบครัว มีคุณภาพชีวิตดีมีความสุข (กรมการพัฒนาชุมชน, 2550)

ในด้านกลุ่มสตรีในพื้นที่ของเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินงานตามมาตรฐานของเทศบาลตำบลโดยเฉพาะด้านโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มสตรีมีคณะกรรมการที่ยังไม่ชัดเจนขาดการประสานงานที่ชัดเจนและอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลถึงรูปแบบการบริหารการพัฒนาของกลุ่มสตรีไม่ชัดเจนดังนั้นกลุ่มสตรีในพื้นที่ควรแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานให้ชัดเจนมากขึ้นและควรมีแผนงานในการบริหารจัดการกลุ่มที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (เทศบาลตำบลแม่ริม, 2564)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวและจากการสำรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่ปรากฏงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และยังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อย่างเป็นรูปแบบที่ชัดเจน และการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ยังขาดหลักการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการของพระพุทธศาสนา คือ อิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ทำให้เกิดการนำผู้ปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จผลที่มุ่งหมายดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งอำเภออื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันซึ่งจะทำให้กลุ่มสตรีมีศักยภาพเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพของกลุ่มสตรีและการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลแม่เหียะ โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 303 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม (อิทธิบาท 4) เพื่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ประกอบด้วย ดังนี้ 1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น 2) วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น 3) จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น 4) วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับได้แก่การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ตามแนวคิดของ David C. McClelland ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความรู้ (knowledge) 2) ทักษะ (skills) 3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (attributes) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหา

อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.869

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีของเทศบาลตำบลแมริม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 10 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) ตัวแทนกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน 3) ตัวแทนกลุ่มปฏิบัติการ จำนวน 2 คน 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน 5) ตัวแทนกลุ่มสตรี จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์

ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแมริม อำเภอมะแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักอทิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.710) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น และวิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น และการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.713) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (attributes)

2. หลักอทิบาท 4 มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักอทิบาท 4 ย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีมากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

3. ปัญหา อุปสรรค พบว่า ขาดความรู้ความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน ขาดการติดตามความรู้ใหม่ ๆ ในการดำเนินการของตน หรืองานที่เกี่ยวข้อง ขาดความเชี่ยวชาญ ทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างต่อเนื่อง ขาดการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นธรรมไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอย่างไรเหตุผล และข้อเสนอแนะ พบว่า ควรส่งเสริมการติดต่อสื่อสารกับผู้ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจ ในการทำงาน ควรส่งเสริมการไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด เช่น การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน การทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และควรส่งเสริมความสามารถคิดอย่างมีเหตุผล โดยยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยระดับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักอภิธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.710) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น และวิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น และการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.713) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (attributes) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเพ็ง สิทธิวิชา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักอภิธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานีผลการวิจัยพบว่าบุคลากรมีการใช้หลักอภิธิบาท 4 ในการบริหารจัดการองค์การส่วนท้องถิ่น ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาพร สุปงกช (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการพัฒนากลุ่มสตรีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจังหวัดเพชรบุรีผลการวิจัยพบว่า การบริหารการพัฒนาสตรีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดองค์การ รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการปรับปรุงแก้ไขและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งสูงสุด ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ของชุมชน รองลงมาด้านการพึ่งตนเองของชุมชน ด้านที่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการตนเองของชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลประภัสสร รำพึงจิตต์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

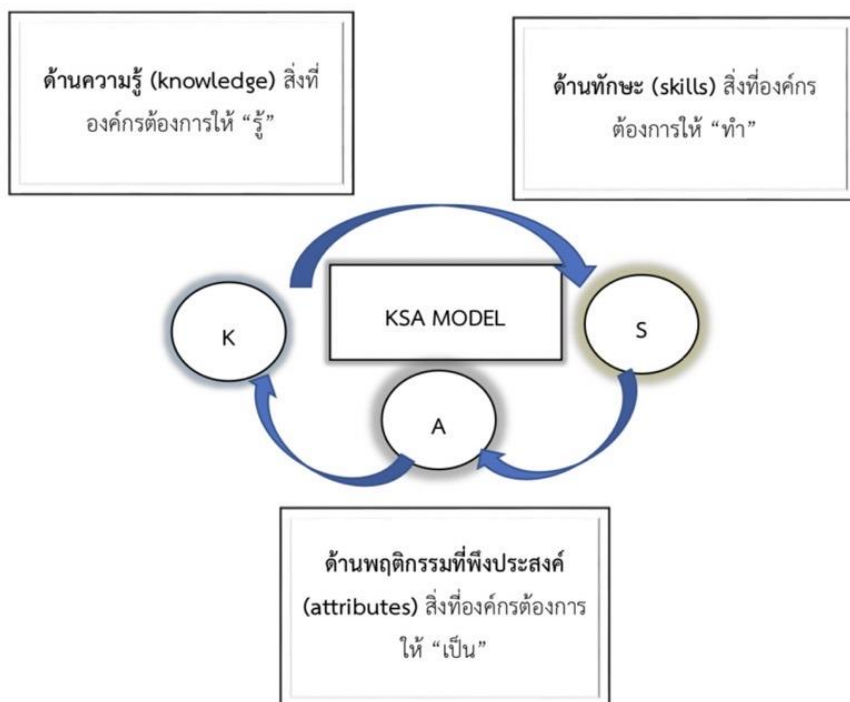
2. ผลการวิจัยหลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักอิทธิบาท 4 ย่อมส่งผลให้เกิดการการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีมากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาพร สุนงข (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารการพัฒนากลุ่มสตรีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการพัฒนากลุ่มสตรีกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการพัฒนากลุ่มสตรีกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=0.686$)

3. ผลการวิจัยปัญหา อุปสรรค พบว่า ขาดความรู้ความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน ขาดการติดตามความรู้ใหม่ ๆ ในการดำเนินการของตน หรืองานที่เกี่ยวข้อง ขาดความเชี่ยวชาญ ทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างต่อเนื่อง ขาดการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นธรรมไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอย่างไรเหตุผล และข้อเสนอแนะแนวทาง พบว่า ควรส่งเสริมการติดต่อสื่อสารกับผู้ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจ ในการทำงาน ควรส่งเสริมการไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด เช่น การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน การทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และควรส่งเสริมความสามารถคิดอย่างมีเหตุผล โดยยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ นิลมณี (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์กรสตรีในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรค คือคณะกรรมการพัฒนาสตรีที่มีเป็นผู้ปฏิบัติงานมานาน และมีอายุมากทำให้ยังขาดการ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงควรให้มีการผลักดันให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากแนวทางการพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานองค์กรสตรี คือการให้องค์กรสตรีที่มีความเข้มแข็ง คอยเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานและถ่ายทอดกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการพัฒนาสตรีในการพัฒนาศักยภาพไปสู่การสร้างงานสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ส่งผลให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นภาวะหนี้สินลดลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษวดี เนื่องศรี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการเสริมสร้างพลังเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของกลุ่มสตรี ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัย

สนับสนุน ประกอบด้วย 1) ผู้นำกลุ่มมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพ 2) การสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การสนับสนุนจากครอบครัว 4) การสนับสนุนจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม 5) ความเข้มแข็งและความสามัคคีของกลุ่มสตรี ส่วนปัจจัยอุปสรรคประกอบด้วย 1) การขาดความพร้อมด้านเศรษฐกิจ 2) ปัญหาภายในครอบครัว 3) เวลาของสมาชิก 4) ขาดการมีส่วนร่วมจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ 5) การเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอแม่มริม จังหวัดเชียงใหม่” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น KSA โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้

K = Knowledge ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในบริบทของการทำงานเป็นกลุ่ม คณะ มีความสามารถในการรวมกลุ่มกันทำงาน และการประสานงาน และความสามารถที่ได้รับการ

ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญเฉพาะตัวขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะนี้เกิดขึ้นได้ทั้งจากพรสวรรค์ ตลอดจนการศึกษาและฝึกฝนเป็นประจำ

S = Skills ด้านทักษะ มีความรู้วิทยาการ หรือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีความเชี่ยวชาญ ทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างต่อเนื่อง และสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล โดยยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต และพิจารณาและแก้ไขปัญหาด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง

A = Attributes ด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตระหนักร่วมกัน มีความรักความสามัคคี รับรู้ รับฟังเหตุและผลของกันและกัน ก็จะนำไปสู่การพัฒนาในส่วนนั้น ๆ และการไม่แบ่งพรรค แบ่งพวก มีความละเอียดรอบคอบ และดูแล และปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มสตรี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายจัดอบรมวิชาการให้ความรู้กับกลุ่มสตรีในเขตเทศบาลไม่ว่าจะเป็นด้านอาชีพ การจัดการให้มีความรู้ที่เพียงพอ และเข้าใจบทบาทสตรี

1.2 ควรมีนโยบายการกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง (ตระหนักรู้ มีความเข้าใจในบทบาทและความเปลี่ยนแปลง (ก้าวทัน) ของโลกปัจจุบัน (IT)

1.3 ควรมีนโยบายการติดตามความรู้ใหม่ ๆ ในการดำเนินการของตน หรืองานที่เกี่ยวข้อง มีความรู้วิทยาการ หรือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีความเชี่ยวชาญ ทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างต่อเนื่อง และสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ความรอบรู้ระเบียบวินัย และกฎเกณฑ์ของทางราชการ มีศักยภาพในด้านการนิเทศติดตามผลงาน ของผู้ร่วมงาน สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจ ในการทำงาน

2.2 ในโลกดิจิทัลในปัจจุบันนี้ การที่สตรีเราจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต้องรู้จักเรียนรู้กับสังคม กับผู้อื่น และต้องสื่อสารร่วมกับผู้อื่นได้ ต้องรู้จักตื่นตัว หาความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ให้กับตัวเอง

2.3 ประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และจริงใจต่อทุกคน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นธรรมไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอย่างไร้เหตุผล

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่น ๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (อิทธิบาท 4)

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มสตรีในเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2550). *เกร็ดความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- กุลประภัสสร ราพิงจิตต์. (2563). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. *Journal of Modern Learning Development*. 5(4), 40-50.
- เกษวดี เนื่องศรี. (2560). *แนวทางการเสริมสร้างพลังเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของกลุ่มสตรีในจังหวัดฉะเชิงเทรา*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เกียรติศักดิ์ นิลมณี. (2559). *องค์กรสตรีในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- เทศบาลตำบลแม่ริม. (2564). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566. จาก <http://www.maerim.go.th>
- ปรียาพร สุนทกข. (2559). *รูปแบบการบริหารการพัฒนาของกลุ่มสตรีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จังหวัดเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2562). *การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2551). *เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

หาญศึก ทรงสวัสดิ์. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อชุมชนเข้มแข็งกรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอนครแดง จังหวัดเพชรบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์.

Yamane,T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

The Women's Roles towards the Political Participation in Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province

ญาณิศา กุเวรไตรย์¹ ณัฐกานต์ หงษ์กุลเศรษฐ์² และ สุริยะ มาธรรม³
Yanisa Kuwentrai¹, Natthakarn Hongkulaset² and Suriya Matham³

Received: 24 January 2023; Revised: 5 May 2023; Accepted: 4 June 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 2) นำเสนอบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยการประยุกต์หลักพุทธธรรม เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 369 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการช่วยพรรคการเมืองรณรงค์หาเสียง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง ด้านการเลือกตั้ง และด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมากตามลำดับ 2) การประยุกต์หลักพุทธธรรมหลักสังคหวัตถุ 4 หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหัวใจของผู้อื่นเพื่อส่งเสริมบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความเสียสละ ทั้งร่างกาย แรงใจ สร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ เป็นผู้ที่มีวิจิไพเราะ น่าเชื่อถือ มีความเป็นกันเองกับ

^{1,2,3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา; Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya Nakhon Ratchasima Campus
Corresponding author, e-mail: yanisakuwentrai@gmail.com

ประชาชน กระทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม มีจิตอาสา และมีความเสมอต้นเสมอปลาย ไม่เลือกปฏิบัติ

คำสำคัญ: บทบาทของสตรี; การมีส่วนร่วม; การเมือง

Abstract

This research article aims to 1) study the role of women in political participation in Sikhio District. Nakhon Ratchasima Province. 2) Presenting the role of women in political participation in Sikhio District. Nakhon Ratchasima Province by applying Buddhist principles It's a mixed research. between quantitative research and qualitative research in quantitative research the sample group was people aged 18 years and over. in Sikhio District Nakhon Ratchasima Province, totaling 369 people. Collecting data by using a questionnaire. analyze data the statistics were used for frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, qualitative research. With in-depth interviews with a group of 9 key informants or people, data were analyzed using content analysis techniques. The findings revealed that 1) the role of women in political participation in Sikhio District. Nakhon Ratchasima Province Overall, it was at a high level. When classified by side, in descending order of average as follows: Helping political parties to campaign for votes was at the highest level, followed by political speech attendance election and following political news 2) the application of Buddhadharma, Sankhahavatthus, four principles that bind other people's will to promote women's roles in political participation There are sacrifices, both physical and mental strength, creating a career for the people in the area. He is a person with a good sense of humor, reliable and friendly with the people. Act for the benefit of the public, have volunteer spirit, and be consistent. not discriminate

Keywords: the Role of Women; Participation; Politics

บทนำ

ประเทศไทยในอดีตมีการปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยในสมัยสุโขทัยนั้น เป็นการปกครองรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบพ่อปกครองลูก พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นผู้ปกครอง มีคำนำหน้าพระนามว่า พ่อขุน เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชกษัตริย์องค์ที่ 3 ขึ้นครองราชย์ พระองค์ได้อัญเชิญพระพุทธศาสนาเถรวาทจากเมืองนครศรีธรรมราชเข้ามาเผยแพร่และประดิษฐานในเมืองสุโขทัย พร้อมกับได้นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารและปกครองบ้านเมืองด้วย พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัยตอนปลายมักจะมีพระนาม ต่อท้ายว่า ธรรมราชา อันหมายถึง พระมหากษัตริย์ผู้มีธรรม พระมหากษัตริย์ผู้ปฏิบัติธรรมจากการ บริหารและการปกครองดังกล่าว ทำให้บ้านเมืองเป็นปึกแผ่นเจริญก้าวหน้าและประชาชนอยู่ดีมีสุข ในสมัยอยุธยาประเทศไทยได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ควบคู่กับพระพุทธศาสนา ได้เปลี่ยนแนวคิดการปกครองประเทศไปเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบสมมติเทพ พระมหากษัตริย์จึงทรงมีฐานะเป็นผู้ปกครอง และเป็นเทพหรือเทวดาด้วย ดังนั้นพระมหากษัตริย์นอกจากจะเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในฐานะองค์ผู้ปกครองแล้วยังจะต้องเป็นที่เคารพนับถือบูชากราบไหว้ของประชาชน ประหนึ่งเทพเจ้าด้วย การปกครองในลักษณะนี้ได้สืบเนื่องต่อมาและสิ้นสุดลงในตอนปลายรัชสมัยของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 7 (กนก วงษ์ตระหง่าน, 2558)

เมื่อมีเปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทำให้เกิดความเสมอภาคทางเพศ หรือความเท่าเทียมระหว่างเพศ (รัชดา ไชยคุปต์, 2564) และเรื่องสิทธิของสตรี ระหว่างบุรุษกับสตรี ในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง ได้เป็นประเด็นสำคัญในความพยายามขององค์กรทางสังคมที่ให้นโยบายส่งเสริมสิทธิและบทบาทผู้นำสตรีทั้งในประเทศ และต่างประเทศ นอกจากนี้สหประชาชาติยังได้มีการทำอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms Discrimination against Woman: CEDAW) เป็นอนุสัญญาที่จัดทำขึ้นโดยสหประชาชาติ และได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชา แห่งสหประชาชาติ และได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติสมัยที่ 34 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2522 ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ โดยการภาคยานุวัติ มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2528 ซึ่งการเป็นรัฐภาคีของไทยนั้น ทำให้รัฐบาลไทยต้องตระหนักว่ามีการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเกิดขึ้นในประเทศ และรัฐภาคีมีพันธะสัญญาที่จะต้องเคารพ ค้ำครอง และให้สิทธิที่พึงมีแก่ผู้หญิง ดังนั้นรัฐจึงมีข้อผูกพันที่จะต้องแก้ไขโดยการยกเลิกกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ที่ทำให้ผู้หญิงถูกละเมิดสามารถร้องขอความเป็นธรรมได้ ส่งเสริมความเสมอภาคด้วยมาตรการที่เหมาะสม

และมาตรการพิเศษชั่วคราว และรายงานผลการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ต่อสหประชาชาติ ทุก 4 ปี หรือแม้แต่วัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ได้แก้ไขกฎหมายให้สตรีสามารถดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้พิพากษา และอัยการ เป็นต้น (ปณิธิร์ ปทุมวัฒน์, 2564)

ดังในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2550 ก็ยังมีบทบัญญัติที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทย ได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามมาตรา 87 (5) กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชน เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสุจริตและเที่ยงธรรม อนึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2564) อย่างไรก็ตามในประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนา การพัฒนาบทบาทสตรี ในฐานะผู้นำทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองเป็นไปอย่างล่าช้า แต่ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา นับแต่โลกได้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 เกิดรูปธรรมใหม่ ๆ ที่เด่นชัดเกี่ยวกับบทบาทผู้นำสตรี โดยเฉพาะในด้านการเมือง เช่น “องซาน ซูจี” ตัวแทนของผู้หญิงในการต่อสู้เพื่อสันติภาพ และความยุติธรรม ในประเทศพม่า ซึ่งถือว่าเป็นแบบฉบับของผู้หญิงที่ลุกขึ้นยืนต่อสู้เพื่อมวลชน เธอยอมสละความสุขและโอกาสทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเรื่องนี้แม้เป็นผู้ชายออกสามศอกก็ยังถือว่าเป็นเรื่องยากยิ่ง อีกประเทศที่เพิ่งได้ผู้นำที่เป็นสตรีจนทั่วโลกกล่าวขานถึง นั่นคือ เกาหลีใต้ ซึ่งหากย้อนกลับไปดูประวัติศาสตร์ของประเทศไทยแล้วล้วนเคยปกครองด้วยผู้ชาย มาแทบทั้งสิ้น ซึ่งพอมาถึงยุคนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยมีผู้หญิงเข้ามารับตำแหน่งประธานาธิบดี ได้แก่ นาง ปาร์ค กึนเฮ” ซึ่งการพิชิตใจชาวเกาหลีทั้งประเทศครั้งนี้ของเธอนั้น ได้มีความหมายและความคาดหวังมากมายที่รอคอยให้เธอได้พิสูจน์ในอนาคต (ธีระวุฒิ ปัญญา, 2556)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการเลือกศึกษาพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ประเด็นที่ผู้ศึกษามีความสนใจใคร่ศึกษา โดยเฉพาะนั้นจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว ว่าสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะโครงสร้างของเทศบาลและมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใด และอยู่ในระดับใด การสะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงของสตรีในด้านความคิดเห็น บทบาทและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดนครราชสีมามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อนำเสนอบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยการประยุกต์หลักพุทธธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 369 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรของ Taro ซึ่งได้ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแยกประชากรออกเป็นกลุ่ม หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิก่อน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เป็นแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 9 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านศาสนา จำนวน 2 รูป 3) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 3) นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้นำสตรี จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ 4 ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ลักษณะปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำ การสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและ

เชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.48) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการช่วยพรรคการเมืองรณรงค์หาเสียง ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.60) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง ($\bar{X}=4.17$, S.D.= 0.51) ด้านการเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.11$, S.D.= 0.81) และด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}=4.09$, S.D.= 0.49) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.70$, S.D.= 0.85) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองทางโทรทัศน์เป็นประจำ ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.78) รองลงมา ได้แก่ ท่านอ่านบทความและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองลงในสิ่งพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=2.69$, S.D.=0.96) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ($\bar{X}=2.40$, S.D.=1.20) ตามลำดับ

ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.77$, S.D.= 1.12) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ท่านไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครเพราะมีความ ศรัทธาหัวหน้าพรรค ($\bar{X}=2.92$, S.D.=1.14) รองลงมาได้แก่ ท่านร่วมฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประจำ ($\bar{X}=2.83$, S.D.=1.09) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครเพราะชอบพรรค ($\bar{X}=2.68$, S.D.=1.03) ตามลำดับ

ด้านการช่วยพรรคการเมืองรณรงค์หาเสียง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.44$, S.D.= 1.14) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ท่านรณรงค์หาเสียงให้พรรคการเมืองโดยการชักชวนคนไปลงคะแนนให้พรรคการเมืองที่ท่าน

สนับสนุน ($\bar{X}=2.65$, S.D.=1.40) รองลงมาได้แก่ ท่านรณรงค์หาเสียงให้พรรคการเมืองที่ท่านเห็นว่า มีแนวโน้มจะได้เป็นรัฐบาล ($\bar{X}=2.44$, S.D.=1.16) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านเคย บริจาคเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองในการรณรงค์หาเสียง ($\bar{X}=2.04$, S.D.=1.32) ตามลำดับ

ด้านการเลือกตั้ง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.51$, S.D.= 0.56) เมื่อจำแนกเป็นราย ข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ท่านไปใช้สิทธิ เลือกตั้งระดับชาติตามหน้าที่ทุกครั้งทั้งและระดับท้องถิ่น ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.94) รองลงมาได้แก่ ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตามหน้าที่ทุกครั้ง ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ได้แก่ ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะถูกชักจูงหรือร้องขอจากผู้ที่มีบุญคุณต่อท่าน ($\bar{X}=2.20$, S.D.=1.56) ตามลำดับ

2. นำเสนอบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา โดยการประยุกต์หลักพุทธธรรม ตามหลักสังคหวัตถุ 4 (อรรถจริยา คือ ประพฤติตนให้ เป็นประโยชน์) ประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) ทาน คือการให้ คือ การแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปันช่วยเหลือกันด้วยการให้สิ่งของ หรือให้ความรู้และแนะนำสั่งสอนด้วยน้ำใจไมตรีมี ความโอบอ้อมอารี 2) ปิยวาจา คือการพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี คือ พูดด้วยวาจาสุภาพ และ ถ้อยคำที่เป็นประโยชน์ พูดด้วยถ้อยคำที่เป็นจริง และถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งผู้อื่น รู้จักกล่าวขอ โทษ และกล่าวขอขอบคุณ 3) อรรถจริยา คือประพฤติดตนให้เป็นประโยชน์ คือ การมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมร่วมกัน ประพฤติตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ ไม่มีแบ่ง พรรคแบ่งพวก เป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่น เสียสละเวลาส่วนตัวในการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม 4) สมานัตตตา คือการวางตนเสมอต้นเสมอปลาย คือ การสนับสนุนการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นตาม ความเหมาะสม เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เห็นประโยชน์ส่วนร่วมมีค่ามีความหมายมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่เอาเปรียบร่วมทุกข์ร่วมสุขร่วมรับรู้ร่วมแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขกับประชาชนในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเข้าปราศรัยหาเสียง ด้านการช่วยพรรค การเมืองรณรงค์หาเสียง ด้านการเลือกตั้ง ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้นที่มีผลต่อบทบาทการมี ส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องจาก

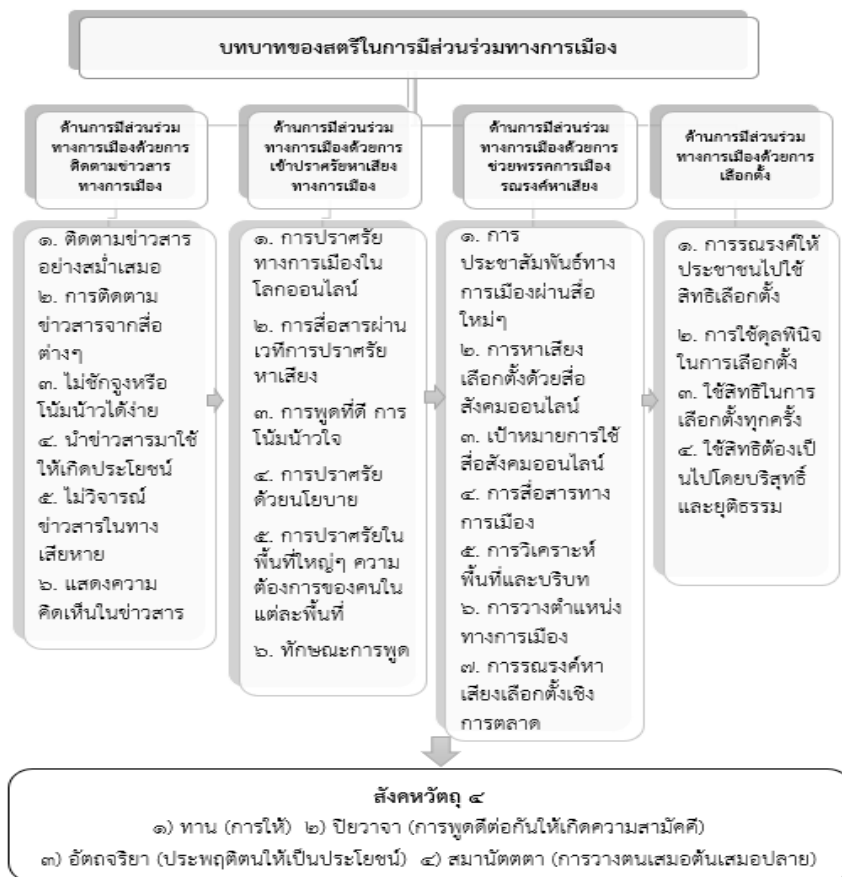
บทบาทของสตรีมีส่วนร่วมในองค์กรในระดับชุมชน การมีส่วนร่วมนั้นมีรูปแบบ กิจกรรมที่หลากหลายสำหรับความคิดริเริ่มที่กระทบต่อสตรีและชุมชนของพวกเขา แต่การมีส่วนร่วมของสตรีในปัจจุบันมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความกระตือรือร้น มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรภัทร์ นามบุญเรือง (2559) ได้วิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลวิจัยพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ทุกขั้นตอน และการได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ทำให้ ประชาชนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น กระแสการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ของสตรีมากขึ้น ประกอบกับการที่รัฐบาลเห็นความสำคัญของสตรีที่ จะเป็นพลังในการพัฒนาตั้งแต่ระดับรากหญ้าจนถึงระดับประเทศโดยเฉพาะในการปกครองระดับท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ประมวล นาดัน (2557) ได้วิจัยเรื่องบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กร การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลวิจัยพบว่า สตรีในส่วนปกครองท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ มีบทบาทความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับดี

2. นำเสนอบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยการประยุกต์หลักพุทธธรรม ตามหลักสังคหวัตถุ 4 (หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น) พบว่า เป็นการศึกษานวทางคุณธรรมบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามหลักสังคหวัตถุ 4 (หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น) ประกอบด้วย 1) ทาน คือการให้ 2) ปิยวาจา คือการพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี 3) อัตถจริยา คือประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ 4) สมานัตตตา คือการวางตนเสมอต้นเสมอปลาย เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจนสามารถอธิบายสนับสนุนรวมทั้งให้ข้อคิดเห็นโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทานคือการให้ ด้านปิยวาจา คือการพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี อัตถจริยา คือประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ สมานัตตตาคือการวางตนเสมอต้นเสมอปลาย มาใช้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องจากสังคมไทยขาดการนำหลักธรรมมาใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงจะได้นำแนวทางที่มีพระพุทธศาสนาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้พลเมืองชาวพุทธได้แสดงถึงวิธีการและปฏิบัติ ตามหลักพุทธธรรมที่ถูกต้องเหมาะสมกับข้อปฏิบัติของพระพุทธศาสนา ที่ถือได้ว่าเป็นชาวพุทธสาวกที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูศรีปริยัตยารักษ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบล” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการของชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยการยึดเอา

หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 นำไปใช้ จึงถือว่าเป็นหลักธรรมอย่างหนึ่งที่จะช่วยในการประสานหมู่คณะให้อยู่รวมกันอย่างมีความสุข เพราะว่า เป็นหลักธรรมในการยึดเหนี่ยวของหมู่คณะ มีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ คือ 1)ทาน คือ การให้ 2)ปิยวาจา คือ วาจาเป็นที่รัก 3)อิตถจริยา คือการประพฤติประโยชน์ 4) สมานัตตตา คือ การวางตนสม่ำเสมอ เพราะว่าหลักธรรมนี้ เป็นหลักธรรมที่สามารถอุ้มชูโลกให้อยู่เหนียวรวมกันของหมู่คณะ และเป็นหลักที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่รวมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องช่วยขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทั้งในครอบครัวจนถึงสังคมอีกทางหนึ่ง เพราะเป็นหลักธรรมให้เกิดความผาสุกในท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อนำมาประยุกต์

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่เรื่องบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ ดังภาพ 1

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่ บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการติดตามข่าวสารทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการเข้าปราศรัยหาเสียงทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการช่วยพรรคการเมืองรณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการเลือกตั้ง ด้วยการประยุกต์หลักธรรม คือ หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) ทาน (การให้) 2) ปิยวาจา (การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี) 3) อตถจริยา (ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์) 4) สมานัตตตา (การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการติดตามข่าวสารการเมือง

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนในการพัฒนาและปรับปรุงให้ประชาชนเกิดความร่วมมือทางการเมือง มากขึ้น และมีการมอบหมายให้บุคลากรประเมินผลและติดตามงานเป็นระยะ

1.3 ภาครัฐ ผู้นำชุมชน ควรมุ่งส่งเสริมไปยังกลุ่มเยาวชน นักศึกษา เนื่องจากมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด โดยต้องเปิดพื้นที่ทางการเมืองของชุมชน ให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น

1.4 ภาครัฐควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองให้แก่ประชาชน เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเคารพสิทธิผู้อื่น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรสร้างความตระหนักให้ประชาชนไปใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น และควรมีการตรวจสอบ รายชื่อก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง

2.2 ควรสร้างความร่วมมือกับประชาชนในการเสริมสร้างสตรีในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น คอยเป็นหูเป็นตา คอยตรวจสอบ หากพบการทุจริตในการเลือกตั้ง ให้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทันที

2.3 ควรนำหลักธรรมเข้ามามีบทบาท ในการปฏิบัติ และให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอำเภอ สีกี้ จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันในการเป็นผู้นำของสตรีในอำเภอสีกี้ จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

กนก วงษ์ตระหง่าน. (2558). *การเมืองในระบอบประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรภัทร์ นามบุญเรือง. (2559). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ธีระวุฒิ ปัญญา. (2556). *STRONG WOMEN STRONG HEART ผู้หญิงที่กลับมาเพื่อเป็นยอดคน ยอดหญิงหัวใจเพชร*. กรุงเทพฯ: แสบปั๊บ.

ปณิธีร์ ปทุมวัฒน์. (2564). อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกประติบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2564. จาก <http://web.senate.go.th/lawdatacenter/includes/FCKeditor/upload/Image/b/win24.pdf>

ประมวล นาดัน. (2557). *บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

พระครูศรีปริยัตยารักษ์. (2563). การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบล. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่*. 1(2), 94-95.

รัชดา ไชยคุปต์. (2564). รู้จักและเข้าใจความเสมอภาคทางเพศ. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2564. จาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/23302/>

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2564) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2564. จาก <http://wiki.ocsc.go.th/>

ประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

The Effectiveness of the Management of Rubber Trees on the old
Chaing Mai-Lamphun Road of the Chiang Mai Provincial
Administrative Organization

Phar Arriyananda¹, อภิรมย์ สีดาคำ² และ เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ³
Phar Arriyananda¹, Apirom Sidakham² and Kiettisak Suklueang³

Received: 23 March 2023; Revised: 15 June 2023; Accepted: 18 June 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่แขวงกาวิละ, เทศบาลตำบลหนองหอย, เทศบาลตำบลหนองผึ้ง, เทศบาลตำบลยางน่อง และเทศบาลตำบลสารภี จำนวน 398 คน¹ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยจำแนกตามลักษณะของ ตัวแปร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบ ค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือ

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, E-mail: arriyananda2536@gmail.com

คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3) ปัญหา อุปสรรค พบว่า กิ่งของต้นยางนาแห้งและร่วงหล่นบนถนน ทำให้เกิดความอันตรายต่อผู้สัญจรไป-มา รากของต้นยางนามุดเข้าใต้ถนนทำให้ถนนมีการนูนเป็นคลื่น มักเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย การขุดเซาะค่าเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเดือดร้อนที่ไม่เพียงพอในการเยียวยารักษา และข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการสำรวจกิ่งของต้นยางนาอยู่เสมอ เพื่อตรวจสอบความแข็งแรงและมั่นคงของต้นยางนามิให้ร่วงหล่น ควรควบคุมรากของต้นยางนาและทำถนนให้เกิดการนูนเป็นคลื่นน้อยที่สุด และควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ คอยติดตามผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากต้นยางนา และให้การเยียวยาช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การบริหารจัดการ; หลักธรรมสังคหวัตถุ 4

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the level of public opinion towards the effectiveness of Yang Na tree management on the old Chiang Mai-Lamphun road. of the Chiang Mai Provincial Administrative Organization. of the Chiang Mai Provincial Administrative Organization. 3) to study the problems, obstacles, and suggestions on the effectiveness of the management of rubber trees on the old road Chiang Mai - Lamphun. of Chiang Mai Provincial Administrative Organization It is an integrated research method. between quantitative research and qualitative research in quantitative research The samples were people in Kawila Subdistrict Area, Nong Hoi Subdistrict Municipality, Nong Phueng Subdistrict Municipality, Yang Noeng Subdistrict Municipality. and Saraphi sub-district

municipality, 398 people. Data were collected by using a questionnaire. Data were analyzed using statistics, frequency, percentage, and standard deviation. and reference statistics used to test the research hypothesis. Classified by the nature of the variables used in the analysis were t-test and F-test by one-way ANOVA method. By in-depth interviews with a group of 9 key informants or people. Data was analyzed using content analysis techniques. of the Chiang Mai Provincial Administrative Organization, including being in the middle level in all aspects and the level of public opinion toward the effectiveness of Yang Na tree management on the old Chiang Mai-Lamphun road. of Chiang Mai Provincial Administrative Organization 2) to compare the level of people's opinions towards the effectiveness of rubber tree management on the old Chiang Mai-Lamphun Road. Of the Chiang Mai Provincial Administrative Organization found that sex, age, education, status, occupation and residence were different. There is a level of public opinion towards the effectiveness of Yang Na tree management on the old Chiang Mai-Lamphun road. of Chiang Mai Provincial Administrative Organization overall is not different Therefore, the research hypothesis was rejected. cause danger to passers-by The roots of the rubber trees dig under the road, causing the road to undulate. Accidents are prone to occur. Compensation for damages to those who have suffered insufficient treatment and suggestions found There should always be a survey of the branches of the rubber tree. to check the strength and stability of the Yang Nami tree to fall Should control the roots of the rubber tree and make the road less wavy over there. and should be given to responsible agencies Keep an eye on those who have suffered from the rubber tree. and provide appropriate remedies.

Keywords: Effectiveness; Management; Sangkhahavatthus 4

บทนำ

ถนนสายต้นยางไม่ใช่แค่ความสวยที่มองเห็นด้วยสายตา แต่ต้นยางนามีประวัติศาสตร์ความเป็นมาร่วมกับเมืองเชียงใหม่ บันทึกไว้ว่าการปลูกต้นยางบนถนนสายนี้ ประมาณปี พ.ศ. 2442

นโยบายในการพัฒนาคลอง ร่องน้ำ การตัดถนนหนทางและการปรับปรุงถนนหลวงเพื่อให้ความร่มรื่นแก่ชาวบ้านที่สัญจรไปมา จึงได้มีการกำหนดให้ทางหลวงแต่ละสายปลูกต้นไม้ไม่ซ้ำกัน โดยถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน (สารภี) กำหนดให้ปลูกต้นยางนาในอดีตชื่อของพื้นที่นี้จึงถูกเรียกขานติดปากว่า “ยางเนิ้ง” ปัจจุบันต้นยางนาสองฝั่งถนนได้รับผลกระทบจากแนวทางการพัฒนาเมืองในอดีต ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควร จนนำไปสู่การเริ่มทรุดโทรม หักโค่น ล้มตาย จะเห็นได้ว่า วันที่ 1 ตุลาคม 2564 เกิดพายุฝนฟ้าคะนอง ทำให้ต้นยางนาหักโค่นนับ 10 ต้น เสาไฟฟ้าแรงสูง 41 ต้น เสาไฟฟ้าแรงต่ำ 8 ต้น ทำให้ศาลหลักเมืองและบ้านเรือนประชาชนนับ 64 หลังคาเรือนเสียหาย นอกจากนี้ ได้สร้างความหวาดกลัวและกังวลใจให้กับผู้ใช้รถและผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน เป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนา บนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสนอให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยที่ได้ ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารให้เหมาะสมรวมถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการต้นยางนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของภาครัฐ รวมถึงสามารถนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์และพัฒนามาใช้กับประชาชนและการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

บทความนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่แขวงกาวิละ, เทศบาลตำบลหนองหอย, เทศบาลตำบลหนองผึ้ง, เทศบาลตำบลยางน่อง และเทศบาลตำบลสารภี โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และที่อยู่อาศัย มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดของกิบสัน และคณะ (Gibson Others) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการผลิต 2) ด้านประสิทธิภาพ 3) ด้านความพึงพอใจ 4) ด้านการปรับเปลี่ยน และ 5) ด้านการพัฒนา ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านทาน (การให้) 2) ด้านปิยวาจา (พูดด้วยวาจาไพเราะ) 3) ด้านอัตถจริยา (ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์) และ 4) ด้านสมานัตตตา (ความเสมอต้นเสมอปลาย) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 9 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 คน 3) ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ จำนวน 5 คน 4) ตัวแทนประชาชน จำนวน 1 คน และ 5) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักของ กิบสัน และคณะ (Gibson Others) ประกอบด้วย 1) ด้านการผลิต 2) ด้านประสิทธิภาพ 3) ด้านความพึงพอใจ 4) ด้านการปรับเปลี่ยน และ 5) ด้านการพัฒนา ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านทาน (การให้) 2) ด้านปิยวาจา (พูดด้วยวาจาไพเราะ) 3) ด้านอรรถจริยา (ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์) 4) ด้านสมานัตตตา (ความเสมอต้นเสมอปลาย) แล้วนำแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถอดคำสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียด เพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X}$ = 3.30, S.D. = 0.80) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้ ด้านการผลิต ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพึงพอใจ ด้านการปรับเปลี่ยน และด้านการพัฒนา และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังเกต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X}$ = 3.40, S.D. = 0.70) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้ 1) ด้านทาน (การให้) 2) ด้านปิยวาจา (มีวาจาไพเราะ) 3) ด้านอัธยาศัย (ประพฤติตนเป็นประโยชน์) 4) ด้านสมานัตตตา (ความเสมอต้นเสมอปลาย)

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่า

เชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนา พบว่า กิ่งของต้น ยางนาแห้งและร่วงหล่นบนถนน ทำให้เกิดความอันตรายต่อผู้สัญจรไป-มา รากของต้นยางนามุดเข้าได้ ถนนทำให้ถนนมีการนูนเป็นคลื่น มักเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย การชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเดือดร้อนที่ไม่เพียงพอในการเยียวยารักษา และข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการสำรวจกิ่งของต้นยางนาอยู่เสมอ เพื่อตรวจสอบความแข็งแรงและมั่นคงของต้นยางนามิให้ร่วงหล่น ควรควบคุมรากของ ต้นยางนาและทำถนนให้เกิดการนูนเป็นคลื่นน้อยที่สุด และควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ คอยติดตามผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากต้นยางนา และให้การเยียวยาช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.80) ทั้งนี้เพราะประชาชนขาดความเข้าร่วม ประชุมจัดทำแผนการจัดการต้นยางนาเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์ต้นยางนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับ ต้นยางนา ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนิน แก้ไขปัญหา ตลอดจนอยากให้ตรวจสอบความแข็งแรงของต้นยางนาอย่างสม่ำเสมอเพื่อไม่มีความปลอดภัยต่อประชาชนผู้สัญจรไป-มาและอาศัยบนถนนต้นยางนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาศิริชัย สิริินทญาโณ (ศรีรัมย์) (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ตั้งแต่เริ่มแรก คือ วิเคราะห์สภาพทั่วไปด้านทรัพยากรมนุษย์ขององค์การก่อนว่ามีความเพียงพอต่อภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ และบุคลากรที่มีอยู่จะมีแนวทางในการพัฒนาอย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการโสภณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว) (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธรศาสนาวันอาทิตย์ ตามหลักอิทธิบาท ๔ สังกัดสำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.83) ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะการบริหารงบประมาณที่ไม่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การบริหารพัสดุและสินทรัพย์เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ไม่เพียงพอ บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานและได้รับค่าตอบแทนอย่างเหมาะสม ขาดการจัดทำวิจัยในศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.74) ทั้งนี้เพราะประชาชนที่ได้รับความสะดวกจากต้นยางนา ได้รับการเยียวยาช่วยเหลือไม่เพียงพอต่อความเสียหายที่ได้รับเจ้าหน้าที่ไม่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และตรงตามความต้องการประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจอม จารุณโณ (หงษ์ทอง) (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น นโยบายต่าง ๆ ถูกกำหนดจากบนลงล่างซึ่งเป็นนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาความยากจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวุฒิชัย มหาสทโท (เสียงใหญ่) (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาลำน้ำคูไหลเน่าเสีย ของเทศบาลนครเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาลำน้ำคูไหลเน่าเสีย ของเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$) ทั้งนี้เพราะประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือกับเทศบาลน้อยมากในการจัดทำแผน ไม่มีการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงแผนที่จะทำการดำเนินการ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรับผิดชอบทั้งขยะและสิ่งปฏิกูลเป็นจำนวนมากลงในคลอง

2. ผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-

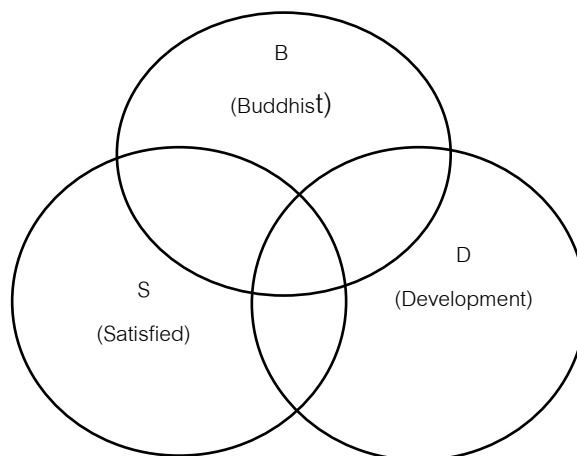
ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มีมาตรฐานในการบริหารงานต่อประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียม ไม่แยกแยะระดับชั้นวรรณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโภ (หงษ์คำ) (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายให้ความเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งชนชั้นวรรณะ ไม่วาพนักงานจะมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบ การณ ทำงาน และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธีระพงศ์ ธีรปัญญา (จันทนา) (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มี เพศ อายุ ระดับ การศึกษา รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลได้บริหารงานให้กับองค์กรอย่างเท่าเทียมกัน จึงไม่ปรากฏความแตกต่างในส่วนของสภาพภาพส่วนบุคคล

3. ผลการวิจัยปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนา บนถนนสาย เก้าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กิ่งของต้นยางนาแห้งและร่วง หล่นบนถนน ทำให้เกิดความอันตรายต่อผู้สัญจรไป-มา รากของต้นยางนามุดเข้าใต้ถนนทำให้ถนนมี การนูนเป็นคลื่น มักเกินอุบัติเหตุได้ง่าย การชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเดือดร้อนที่ไม่ เพียงพอในการเยียวยารักษา และข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนน สายเก้าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรมีการสำรวจกิ่งของ ต้น ยางนาอยู่เสมอ เพื่อตรวจสอบความแข็งแรงและมั่นคงของต้นยางนามิให้ร่วงหล่น ควรควบคุมราก ของต้นยางนาและทำถนนให้เกิดการนูนเป็นคลื่นน้อยที่สุด และควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ คอย ติดตามผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากต้นยางนา และให้การเยียวยช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะ ปัญหาที่เกิดจากต้นยางนาเกิดจากธรรมชาติยากที่จะควบคุม มีหลายปัจจัยที่ทางองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแก้ไขอยู่ในปัจจุบัน แต่ยังไม่เพียงพอสำหรับประชาชนที่สัญจรไป-มาบนถนน เพราะ สามารถเกิดเหตุไม่คาดฝันได้เสมอ จึงต้องสำรวจต้นยางนาอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันอันตรายไม่ ให้ เกิดแก่ประชาชนที่สัญจรไป-มา และผู้อาศัยบนถนนต้นยางนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระทอง

พจน์ อธิธมโม (พรมราช) (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการด้านอุทกภัยของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า อุปสรรค และปัญหา คือ 1) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงการวางแผนป้องกันอุทกภัย 2) การปฏิบัติงานของบุคลากรยังมีความล่าช้า 3) ด้านระบบสารสนเทศ/ข้อมูลข่าวสารยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และข้อเสนอแนะ คือ 1) ควรมีการจัดตั้งองค์กรกลางในการบริหารจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามแผนเดียวกัน 2) ควรให้มีความรวดเร็วทันต่อการแก้ปัญหา เปิดรับสมัครอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย 3) ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน 4) ควรตรวจสอบอุปกรณ์กระจายเสียงให้พร้อมใช้งาน และควรเพิ่มเครื่องสูบน้ำในพื้นที่ที่น้ำขังเป็นเวลานาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ แสนคำลือ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรค คือ บางครั้งไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการเท่าที่ควร เช่น สถานที่จอดรถ การให้บริการในเวลาราชการเท่านั้น การพูดจาไม่สุภาพ ไม่มีความเสมอภาค และข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกให้พอเพียง เน้นย้ำให้มีจิตใจรักงานบริการ ให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนการให้บริการด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่” ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ (BDS) Moden ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย (BMG Moden)

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น BDS โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. B (Buddhism) = หลักพุทธธรรม คือ หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการใช้อยึดเหนี่ยวน้ำใจคน และประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคีกัน ทำให้คนในสังคมอยู่กันด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน

2. D (Development) = การพัฒนา คือ กระบวนการสร้างประสิทธิผลในการบริหารจัดการ ต้นยางนา คือ มีการจัดทำแผนในการพัฒนาให้เจ้าหน้าที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับต้นยางนา เพื่อให้ถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน ปลอดภัยต่อผู้สัญจรไป-มา และเกิดมีความร่มรื่นสะอาด โดยมอบอำนาจให้แต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือให้เกิดความเรียบร้อย คอยจัดเก็บขยะ และใบไม้เป็นประจำทุกวัน เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นถนนสายวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่

3. S (Satisfied) = ความพึงพอใจ คือ การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน ต้นยางนา โดยการจัดประชุม ระดมความคิดเห็นในส่วนของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากภาคประชาชน ทำให้สามารถวางแผนการพัฒนาต้นยางนาได้อย่างตรงตามความต้องการประชาชนและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ควรมีนโยบายในการประชุมปรึกษาหารือกับภาคประชาชนที่ได้มีส่วนได้เสียกับต้นยางนา เพื่อให้ได้รู้ถึงปัญหา อุปสรรค และประโยชน์ อันจะนำมาซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากต้นยางนาได้ดีที่สุด

1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ควรมีนโยบายกระจายอำนาจให้แต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีอำนาจในการบริหารจัดการ เพื่อความคล่องตัวในการทำงาน และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ อันจะนำมาซึ่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของประชาชน

1.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ควรมีนโยบายในการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับต้นยางนา เพราะจะทำให้บุคลากรมีความสุข รักในการ

ทำงานเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์อย่างที่เราควรได้รับ แสดงให้เห็นว่าองค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มีประสิทธิผลในการบริหารจัดการต้นยางนาบนถนนสายเก่าเชียงใหม่-ลำพูน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ควรมอบหมายภาระหน้าที่ และอำนาจในการดูแลต้นยางนาให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการร่วมกับภาคประชาชน เพราะประชาชนจะรู้ถึงปัญหาหรือสิ่งที่ประชาชนแก้ไขกันเองไม่ได้ เพื่อที่จะให้เกิดประสิทธิผล ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและอนุรักษ์ไว้ซึ่งต้นยางนาให้คงอยู่คู่มืองเชียงใหม่อย่างสง่างาม

2.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ควรส่งเสริมการกระจายอำนาจ ให้แต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต้นยางนาอยู่ในเขตการดูแล ให้สามารถมีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องที่แต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถพอที่จะทำเองได้ ให้มีบทบาทมากขึ้นในการรับเรื่องร้องทุกข์ และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาหรือสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันที เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ควรส่งเสริมการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการต้นยางนา เพราะบุคลากรจะช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มใจและปฏิบัติงานอย่างมีความสุขกับประชาชน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการจัดการต้นยางนาให้มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการขององค์การปกครองอื่น ให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น

3.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการอย่างแท้จริงจากประชาชน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้การบริหารงานขององค์การปกครองอื่นเกิดประสิทธิผลต่อประชาชนมากขึ้น

3.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์การปกครองอื่น ๆ โดยมีการนำหลักธรรมข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อบูรณาการให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ แสนคำลือ. (2558). ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระจอม จารุณโณ (หงษ์ทอง). (2557). การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระทองพจน์ ธีรธมโม (พรมราช). (2563). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านอุทกภัยของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระธีระพงศ์ ธีรปญโญ (จันทนา). (2557). ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโภ (หงษ์คำ). (2557). การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระมหาศิริชัย สิริบุญญาโณ (ศรีรัมย์). (2556). การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระวุฒิชัย มหาสทโท (เสียงใหญ่). (2556). การบริหารจัดการปัญหาลำน้ำคูไหว่น้ำเสีย ของเทศบาลนครเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระอธิการโสณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว). (2560). ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

วารสารภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

Academic Journal of Sustainable Habitat Development

สมาคมภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

277 หมู่ที่ 7 ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทร. 092-592-9654

Website